

**БЪЛГАРСКА
ФОНДОВА
БОРСА - СОФИЯ**

БЪЛГАРСКА
ФОНДОВА БОРСА
СОФИЯ

ПРАВИЛНИК ЗА ДЕЙНОСТТА

**ЧАСТ II
ПРАВИЛА ЗА ЧЛЕНСТВО**

Глава Първа БОРСОВИ ЧЛЕНОВЕ

Раздел Първи ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящите Правила за членство са част от Правилника за дейността на Борсата и уреждат взаимоотношенията между Борсата, нейните членове и заявителите за членове, взаимоотношенията между тях и упълномощените от тях борсови посредници по отношение на допускането им до търговия и други специфични аспекти, свързани с членството в Борсата, както и взаимоотношенията между членовете и техните клиенти, свързани с осъществяване на достъп до Системата за търговия на Борсата.

Чл. 2. (1) Членове на Борсата могат да бъдат само юридически лица, които са банки или инвестиционни посредници от България или от държава членка, както и юридически лица от трета държава, получили лиценз или с признат лиценз от КФН, допуснати при условията и по реда на този Правилник да сключват сделки с финансови инструменти на Борсата.

(2) Членовете на Борсата могат да сключват сделки с финансови инструменти на всички пазари и пазарни сегменти, организирани от Борсата, освен ако изрично не е определен специален ред за участие.

(3) Сключването на сделки се осъществява посредством дистанционен достъп при условията, определени в този Правилник.

(4) Членовете могат да предоставят на свои клиенти електронни платформи за достъп до Системата за търговия. Платформите подлежат на одобрение от страна на Борсата при условията, определени в този Правилник. Платформите за достъп до Системата могат да се използват за търговия пряко от членовете, както и за предоставяне на прям или спонсориран достъп до пазара на техни клиенти.

Чл. 3. (1) Членовете на Борсата са длъжни по всяко време да спазват разпоредбите на Правилника, приложимото законодателство, както и договора за членство, сключен с Борсата.

(2) Членовете на Борсата са длъжни да спазват, да изпълняват и да се съобразяват с решенията на Съвета.

Чл. 4. (1) Членовете, техните управителни органи и други лица, които управляват и/или представляват членовете, борсовите посредници и другите служители на членовете, са длъжни да осъществяват дейността си в съответствие с принципите на добросъвестната

търговска практика и етика в отношенията със своите клиенти и с останалите членове, както и да създадат и поддържат необходимите условия за това.

(2) Лицата по ал. 1 са длъжни да действат по начин, който най-добре защитава интересите на клиента.

(3) Лицата по ал. 1 не могат да използват предоставената им материална база и помещения на Борсата по начин, различен от предназначението за което са определени. В случай, че бъде получен достъп до технически възможности или информация, на които членовете на Борсата нямат право, те са длъжни да уведомят незабавно Борсата.

Раздел Втори ЧЛЕНСТВО В БОРСАТА

Чл. 5. (1) Всички членове са напълно равнопоставени и имат еднакви права и задължения.

(2) Членовете на Борсата имат равен достъп до пазарната информация, както и равни условия за участие в търговията.

(3) Всички членове имат право да ползват и предоставят на своите клиенти платформи за достъп до Системата.

Раздел Трети УСЛОВИЯ ЗА ПРИЕМАНЕ НА ЧЛЕНОВЕ

Чл. 6. За членове на Борсата могат да бъдат приети лица, които отговарят на следните условия:

1. да са:

а) инвестиционни посредници, получили лиценз при условията и по реда на ЗПФИ за предоставяне на инвестиционни услуги и извършване на инвестиционни дейности по чл. 5, ал. 2 и 3 от ЗПФИ по занятие, или

б) банки, които по занятие предоставят инвестиционни услуги и/или извършват инвестиционни дейности, получили лиценз за извършване на такива услуги и дейности от Българската народна банка;

2. да са членове на депозитарна институция или да имат договор с член на такава, позволяващ надлежното приключване на склучените от тях сделки в определените срокове;

3. да имат действащ трудов или граждански договор с най-малко един борсов посредник.

Чл. 7. (1) Инвестиционен посредник от държава членка може да бъде приет за член на Борсата, ако отговаря на условията на този раздел, на останалите изисквания на този Правилник, на ЗПФИ и другите нормативни актове, учреждащи този вид дейност в Република

България.

(2) Юридическо лице от трета държава, получило лиценз или с признат лиценз от КФН при условията и по реда на ЗПФИ за предоставяне на инвестиционни услуги и извършване на инвестиционни дейности по чл. 5, ал. 2 и 3 от ЗПФИ по занятие, може да бъде приет за член на Борсата чрез своя клон в България, ако отговаря на условията на този раздел, на останалите изисквания на този Правилник, на ЗПФИ и другите нормативни актове, уреждащи този вид дейност в Република България.

**Раздел Четвърти
РЕД ЗА ПРИЕМАНЕ НА ЧЛЕНОВЕ**

Чл. 8. (1) Заявителите за борсови членове подават до Съвета заявление по образец, подписано от лице с представителна власт.

(2) Към заявлението по ал. 1, местните лица, заявители за членове, прилагат:

1. копие от лиценза на КФН за извършване на дейност като инвестиционен посредник, ако е банка - от лиценза за извършване на дейност от Българската народна банка и документ за вписване в регистъра на инвестиционните посредници на КФН;
2. данни за лицата - юридически и физически, членове на управителните и контролни органи на дружеството-заявител;
3. данни за лицата, които притежават квалифицирано участие в дружеството заявител и за броя на притежаваните от тях гласове в общото събрание на дружеството заявител;
4. копие от договора за членство в ЦД, от договор с член на ЦД или с друга депозитарна/клирингова институция;
5. заверени от лицата с представителна власт копия от вътрешните правила, съгласно Наредба № 38.
6. информация за наложени административни наказания и/или принудителни административни мерки във връзка с дейността, свързана с финансови инструменти, на членовете на управителните и контролните органи на заявителя или на негови служители за текущата и предходната година, независимо дали са осъществявали тази дейност за заявителя или за друго лице..

(3) Към заявлението по ал. 1 чуждестранните лица от държава членка, заявители за членове, прилагат:

1. заверено копие от устава, съответно от дружествения договор;
2. официален документ, удостоверяващ статута на юридическото лице и лицата, които го представляват;
3. в случаите по чл. 65 от ЗПФИ - копие от лиценза или лицензите, издадени от Компетентния орган в държавата членка, в която инвестиционният посредник ги е получил, както и копие от уведомлението по чл. 65, ал. 1 от ЗПФИ или документ, удостоверяващ изтичането на срока по

чл. 65, ал. 1;

4. данни за лицата - юридически и физически, членове на управителните и контролни органи на дружеството-заявител;

5. данни за лицата, които притежават квалифицирано участие в дружеството заявител и за броя на притежаваните от тях гласове в общото събрание на дружеството-заявител;

6. копие от договора за членство в ЦД, от договор с член на ЦД или с друга депозитарна/клирингова институция;

7. копие от вътрешни правила за работа, заверени от лицата с представителна власт;

8. информация за наложени административни наказания и/или принудителни административни мерки във връзка с дейността, свързана с финансови инструменти, на членовете на управителните и контролните органи на заявителя или на негови служители за текущата и предходната година, независимо дали са осъществвали тази дейност за заявителя или за друго лице..

(4) Борсата извършва проверка дали са спазени условията на чл. 66 от ЗПФИ.

(5) Към заявлението по ал. 1 юридическите лица от трета държава с клонове в България, получили лиценз или с признат лиценз от КФН, заявители за членове, прилагат:

1. копие от лиценза или лицензите, издадени от Компетентния орган в третата държава, в която юридическото лице ги е получило, както и копие от лиценза на КФН по чл. 15, ал. 5 от ЗПФИ или документа за признаване на лиценза от КФН по чл. 15, ал. 6 от ЗПФИ;

2. данни за лицата - юридически и физически, членове на управителните и контролни органи на юридическото лице-заявител;

3. данни за лицата, които притежават квалифицирано участие в юридическото лице-заявител и за броя на притежаваните от тях гласове в общото събрание на юридическото лице-заявител;

4. копие от договора за членство в ЦД, от договор с член на ЦД или с друга депозитарна/клирингова институция;

5. копие от вътрешни правила за работа, заверени от лицата с представителна власт;

6. информация за наложени административни наказания и/или принудителни административни мерки във връзка с дейността, свързана с финансови инструменти, на членовете на управителните и контролните органи на заявителя или на негови служители за текущата и предходната година, независимо дали са осъществвали тази дейност за заявителя или за друго лице.

(6) Към заявлението по ал. 1, заявителят подава и данни за администратора по сигурността, необходими за регистрацията на същия като потребител на Системата.

(7) Към заявлението по ал. 1, заявителят може да подаде и документи за допускане до търговия на борсов посредник.

Чл. 9. (1) Съветът, въз основа на заявлението и приложените към него документи, установява дали са спазени изискванията на този Правилник за приемане за член на Борсата. Ако представените данни и документи са непълни или нередовни, или е нужна допълнителна информация или доказателства за верността на данните, Борсата изпраща съобщение до заявителя за констатирани непълноти и несъответствия или за исканата допълнителна информация и документи.

(2) Съветът се произнася по заявлението в срок от 10 (десет) работни дни от получаването му, а когато са били поискани допълнителни сведения и документи - от представянето им.

(3) Съветът отказва приемането за член на лицето, ако:

1. не са спазени разпоредбите на нормативните актове или изискванията на Правилника; или
2. заявителят е представил неверни данни или документи с невярно съдържание.

(4) Отказът по предходната алинея се постановява само ако заявителят не е отстранил констатирани непълноти и несъответствия или не е представил изискуемата допълнителна информация и документи в определения от Съвета срок, който не може да бъде по-кратък от 10 (десет) работни дни.

(5) Отказът на Съвета да приеме лицето за член се мотивира писмено. Платената такса за членство не се възстановява.

(6) Отказът на Съвета да приеме едно лице за член на Борсата може да се оспори пред Арбитражния съд към Борсата по реда на неговия Правилник.

(7) Съветът приема съответния заявител като борсов член в случай, че представените от него сведения и документи отговарят на изискванията на този Правилник и закона. С решението за приемане Съветът определя датата, от която борсовият член би могъл да получи достъп до Системата.

(8) Борсата публикува информация за решението на Съвета в борсовия бюлетин и уведомява заявителя в срок от 3 (три) работни дни от датата на вземането му.

Чл. 10. Борсовият член представя в Борсата данни за лицата, които ще могат да се разпореждат с банковата сметка, посредством която се покриват задълженията към Борсата, в срок от 5 (пет) работни дни от получаването на уведомлението за приемането му като такъв.

Чл. 11. (1) Заявителят се счита за член на Борсата от момента на влизане в сила на договора за членство, в който се посочва началната дата на членството. Новоприетият борсов член сключва такъв с Борсата в срок от 5 (пет) работни дни от получаване на уведомлението за решението на Съвета, с което се уважава искането за членство.

(2) Член на Борсата не може да извършва сделки с финансови инструменти чрез Системата преди да представи:

1. документ за открита на негово име сметка в банка за обслужване на сделките с финансови инструменти със специален режим на управление съгласно Приложение № 23 към Правилника на ЦД или в съответната клирингова институция;
2. документ от депозитарна институция за наличието на открита сметка за финансови инструменти на името на борсовия член или от друго лице за наличието на таква сметка, при положение, че това лице осъществява дейност по регистриране и прехвърляне на финансови инструменти чрез откриване и водене на сметки за техните притежатели.

Чл. 12. (1) При преобразуване на търговското дружество или други случаи на универсално правоприемство на член на Борсата или между членове на Борсата, борсовият член заявява пред Съвета пререгистриране на своя правоприемник и на борсовите си посредници.

(2) За пререгистриране, се подава заявление свободен текст, към което се прилага:

1. Копие от предварителното одобрение на КФН за преобразуване, а ако е банка - от разрешението на БНБ, съответно разрешение на компетентния орган в държавата-членка, в която инвестиционният посредник е получил лиценз;
2. Писмени доказателства относно вписване на преобразуването в съответните регистри на страната по произход на борсовия член, в случай, че съответните регистри не са публично достъпни;
3. Подробно описание на процедурите по пререгистриране, респективно на прехвърлянето на търговското предприятие от борсовия член, включително и конкретни дати по прехвърлянето на взаимоотношенията с клиентите на борсовия член;

(3) Съветът се произнася в срок от 10 (десет) работни дни по подаденото заявление. Член 10 се прилага съответно.

(4) Борсовите посредници на борсовия член, заявил пререгистриране, се прехвърлят служебно към правоприемника в процеса на пререгистрация.

(5) Съветът приема срокове и процедури, по които да се извърши пререгистрирането.

Раздел Пети

ПЛАТФОРМИ ЗА ДОСТЪП ДО СИСТЕМАТА ЗА ТЪРГОВИЯ

Чл. 13. Членовете на Борсата, които предоставят платформи за достъп до Системата трябва да:

1. разполагат с адекватни системи и ефективен контрол, включително контрол преди и след сключването на сделки, за да се гарантира, че предоставянето на пряк или спонсориран достъп не засяга неблагоприятно спазването на правилата на пазара, не води до неправилно осъществяване на търговията или не улеснява поведение, което може да е свързано с пазарна злоупотреба;
2. извършват надлежна проверка на клиентите, на които предоставят пряк или спонсориран достъп.

Чл. 14. (1) Членовете на Борсата, които предоставят платформи за достъп до Системата подават до Съвета заявление за одобрение по образец.

(2) Към заявлението по ал. 1, членовете прилагат:

1. прилаганите политики и процедури за минимизиране на риска от възникване на пазарни злоупотреби;
2. прилаганите политики и процедури относно съответствието със законодателството на дейностите за автоматизирана търговия и на платформата за достъп до Системата;
3. документи, подробно описващи техническите и функционалните характеристики на платформата за достъп до Системата.

Чл. 15. (1) Съветът се произнася заявлението в срок до 20 (двадесет) работни дни от получаването му, а когато са били поискани допълнителни сведения и документи - от крайната дата на представянето им.

(2) Въз основа на заявлението и представените към него документи Съветът установява дали са спазени изискванията на този Правилник и на приложимото законодателство. В случай че представените данни и документи са непълни, неточни, несъобразени с изискванията на този Правилник или е нужна допълнителна информация или доказателства за верността им, Борсата изпраща съобщение за констатирани непълноти и несъответствия или за исканата допълнителна информация и документи.

(3) Съветът, след стандартизирано изпитване за съответствие на платформи за достъп до Системата, одобрява съвместимостта и минималното равнище на функционалността на платформите. С решението за одобрение Съветът определя датата, от която борсовият член може да ползва платформата по предназначение.

(4) Съветът отказва одобряване, ако:

1. не са спазени разпоредбите или изискванията на Правилника; или
2. заявителят е представил неверни данни или документи с невярно съдържание.

(5) Отказът на Съвета да одобри платформата за достъп до Системата се мотивира писмено.

(6) Отказът на Съвета да одобри платформата може да се оспори пред Арбитражния съд към Борсата по реда на неговия Правилник.

(7) Борсата уведомява заявителя в срок от 3 (три) работни дни от датата на вземането на решението си.

(8) Непроизнасянето на Съвета в срока по ал. 1, се смята за мълчаливо одобрение за ползване на платформата по предназначение. В този случай борсовият член може да ползва платформата по предназначение след 3 (три) работни дни от изтичане на срока по ал. 1.

Чл. 16. Борсата може да отхвърли искане от член да се позволи предоставянето спонсориран достъп на негов клиент, когато няма сигурност, че това ще съответства на правилата и процедурите за справедлива, прозрачна и ефективна търговия, като се взимат предвид характеристиките на клиента, неговата репутация, пазарното му поведение и други обстоятелства в тази връзка. Заявлениета от борсовите членове се подават отделно за всеки клиент за спонсориран достъп.

Раздел Шести

ОТСТРАНЯВАНЕ НА БОРСОВ ЧЛЕН ОТ ТЪРГОВИЯ И ПРЕКРАТИВАНЕ НА ЧЛЕНСТВО

Чл. 17. (1) Съветът има право временно да отстрани член от борсова търговия в случаите и по реда на Глава Четвърта от Правилата за надзор на търговията или по изрична молба, подадена от борсовия член.

(2) Информацията за временното отстраняване се публикува в борсовият бюлетин.

Чл. 18. (1) Членството в Борсата се прекратява с решение на Съвета:

1. ако членът престане да отговаря на изискванията за членство на този Правилник;
2. при отнемане на лиценза за извършване на инвестиционни услуги и дейности от КФН, лиценза от БНБ или лиценза/ите, издадени от компетентния орган в държавата членка, в която инвестиционният посредник е получил лиценз/и;
3. при представяне на невярна информация или укриване на факти във връзка с подадено заявление за членство на Борсата и това е послужило като основание за приемането му за член;
4. при отправено писмено предизвестие от 3 (три) месеца от члена за прекратяване договора за членство;
5. в случаите на налагане на санкцията “окончателно отстраняване от борсова търговия на борсов член”;
6. при неплащане на дължимите такси в размерите и срока по Глава Трета от Тарифата за таксите на Борсата.

(2) До датата на решението на Съвета за прекратяване на членството, респективно до прекратяването на договора, съответният борсов член дължи всички приложими такси, определени и начислени, съгласно Тарифата за таксите на Борсата.

(3) Прекратяването на членството не води до погасяване на задълженията към другите членове или Борсата.

(4) Борсовият член се уведомява в срок от 3 (три) работни дни за взетото решение за прекратяване на членството, освен в случаите по Глава Четвърта от Правилата за надзор на търговията на Борсата.

Раздел Седми РЕД ЗА РЕГИСТРАЦИЯ КАТО МАРКЕТ-МЕЙКЪР

Чл. 19. Маркет-мейкър е борсов член, който се е задължил да обезпечава минимална ликвидност посредством поддържане на котировки за определени емисии финансови инструменти, допуснати до търговия на Борсата, с изключение на емисии права. В допълнение на основните изисквания за членство, маркет-мейкърът следва да отговаря и на разпоредбите на този раздел.

Чл. 20. (1) Дейността като маркет-мейкър може да се осъществява въз или без основа на писмен договор с емитента на определената емисия финансови инструменти.

(2) Дейност като маркет-мейкър по емисии структурирани продукти може да се осъществява единствено при наличие на писмен договор с емитента на определената емисия финансови инструменти. Изключение се допуска единствено в случай, че борсовият член, заявител за маркет-мейкър е и издател на финансовите инструменти.

(3) Емисия, регистрирана за търговия, може да има повече от един маркет-мейкър..

Чл. 21. Маркет-мейкърът трябва по всяко време да отговаря на следните изисквания:

1. да притежава необходимия лиценз за извършване на инвестиционните услуги и дейности по чл. 5, ал. 2, т. 3 и 6 от ЗПФИ.
2. да не му е наложена принудителна мярка по чл. 118, ал. 1 от ЗПФИ или по чл. 21, ал. 1, т. 2 от Правилата за надзор на търговията, която води до невъзможност за сключване на сделки с финансови инструменти за собствена сметка
3. да не му е била налагана санкцията по чл. 21, ал. 1, т. 4 от Правилата за надзор на търговията през последните 3 години;
4. да е заплатил всички дължими такси по отношение на членството си в Борсата, включително наложени от Съвета санкции за нарушение на Правилника, ако има такива.

Чл. 22. Договорът между дружеството – емитент и заявителя за осъществяване на дейност като маркет-мейкър, в случай, че има такъв, трябва да е със срок от поне 1 (една) година и съдържа най-малко следните елементи:

1. емисията, за която заявителят ще осъществява дейност като маркет-мейкър;
2. минималния обем финансови инструменти, предмет на котировка, ако е уговорен такъв;
3. задължението на маркет-мейкъра да спазва настоящите Правила;
4. началната дата за осъществяване на дейност като маркет-мейкър;
5. други условия, допълващи изискванията на настоящите Правила;
6. условия за предсрочно прекратяване.

Чл. 23. (1) За да осъществява дейност като маркет-мейкър, съответният борсов член подава заявление по образец, към което прилага:

1. заверено копие от договора с емитента на финансовите инструменти в случай, че има такъв;
2. декларация относно изпълнението на изискването по чл. 21, т. 2;
3. данни за борсовия посредник, който ще въвежда котировките от името и за сметка на маркет-мейкъра.

(2) Когато заявителят за маркет-мейкър кандидатства едновременно с това за членство в Борсата, заявлението по ал. 1 се подава едновременно със заявлението по чл. 8, ал. 1.

(3) Съветът, въз основа на заявлението и приложените към него документи установява доколко са спазени изискванията за извършване на дейност като маркет-мейкър. Ако представените данни и документи са непълни или е нужна допълнителна информация или доказателства за верността на данните, Съветът изпраща до заявителя съобщение за констатирани непълноти и несъответствия или за исканата допълнителна информация и документи.

(4) Съветът се произнася по заявлението в срок от 10 (десет) работни дни от подаването му, а когато са били поискани допълнителни сведения и документи - от представянето им.

(5) Съветът отказва регистрация на заявителя като маркет-мейкър ако:

1. установи, че заявлението или приложението към него съдържат неточна, заблуждаваща или невярна информация или противоречат на изискванията на закона и правилника на Борсата;
2. установи, че емисията не отговаря на критериите и изискванията за регистрация на съответния пазар, за който се изиска допускане, определени в този Правилник. В този случай заявлението за извършване на дейност като маркет-мейкър се разглежда заедно със заявлението за регистрация на емисията на съответния пазар или пазарен сегмент, на критериите и изискванията за регистрация, на които емисията отговаря.

(6) Отказът на Съвета се мотивира писмено и се публикува в борсовия бюлетин. Заявителят се уведомява в срок от 1 (един) работен ден от датата на постановяването му.

Чл. 24. (1) При условие, че изискванията на предходния член са изпълнени, Съветът взема решение за регистрация на заявителя като маркет-мейкър.

(2) Заявителят се уведомява писмено в срок от 1 (един) работен ден от датата на постановяване на решението за регистрация.

(3) Решението за регистрация, както и следната информация, се публикуват в борсовия бюлетин:

1. наименованието на маркет-мейкъра;
2. борсовия код, наименованието на емитента и пазара, на който е допусната емисията;
3. максималния размер на отклонението в процент между цените на котировката "купува" и на котировката "продава" (спред);
4. минимална стойност на котировката в парично изражение;
5. срокът на договора между емитента на финансовите инструменти и маркет-мейкъра, ако е налице такъв.
6. други условия, ако са заявени от маркет-мейкъра или договорени с емитента.

Чл. 25. (1) Съветът прекратява регистрацията на маркет-мейкър като такъв в следните случаи:

1. при изтичане на срока или прекратяване на договора между маркет-майкър и емитента на финансовите инструменти, ако такъв е налице;
2. при подаване на заявление за това от страна на маркет-майкъра.
3. при отнемане на лиценза на маркет-майкъра за извършване на дейността като инвестиционен посредник или при промяна в обхвата му, водеща до невъзможност за извършване на сделки за собствена сметка;
4. при прекратяване на договора за членство с Борсата;
5. при налагане на санкцията "временно отстраняване на борсов член от борсова търговия" на съответния маркет-майкър по реда на Правилата за надзор на търговията;
6. при налагане на санкция на съответния маркет-майкър за нарушаване на разпоредбите на Глава Трета, Раздел Трети от Правилата за търговия.
7. при оттегляне на пълномощията на борсов посредник да сключва сделки от името на маркет-майкъра, когато той няма сключен договор с друг борсов посредник;
8. при окончателно прекратяване на регистрацията на емисията финансови инструменти, за която борсовият член е регистриран като маркет-майкър. Прекратяването се оповестява заедно със съобщението за прекратяване на емисията.

(2) В случай, че маркет-майкърът не спазва задълженията за котиране, заложени в Правилата на Борсата повече от 7 (седем) търговски сесии в рамките на календарен месец, Съветът може

да прекрати регистрацията му като марект –мейкър за тази емисия.

(3) В случай, че Съветът е прекратил регистрацията на член като маркет-мейкър по реда на ал. 2, той няма право да поисква регистрация като маркет-мейкър на същата емисия в рамките на 1 (един) месец от решението на Съвета.

(4) Борсата публикува информация относно прекратяването на регистрацията на съответния маркет-мейкър в борсовия бюлетин и го уведомява в срок от 1 (един) работен ден от датата на прекратяването.

Чл. 26. Маркет-мейкърът започва да извършва дейността си като такъв от датата, посочена в решението на Съвета за регистрация.

Глава Втора БОРСОВИ ПОСРЕДНИЦИ

Раздел Първи УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ДОПУСКАНЕ НА БОРСОВИ ПОСРЕДНИЦИ

Чл. 27. (1) До участие в търговските сесии на Борсата се допускат само борсови посредници, които:

1. са физически лица, придобили правоспособност от КФН или от компетентния орган в държавата членка, в която борсовият посредник е получил лиценз, да склучват и изпълняват сделки с финансови инструменти;
2. са склучили трудов или граждански договор с член на Борсата;
3. са надлежно упълномощени от борсовия член, с който имат договор, да извършват на Борсата, от негово име, сделки с финансови инструменти;
4. са запознати с Правилника на Борсата и принципите на осъществяване на търговията с финансови инструменти през Системата;
5. са изплатили всички свои финансовые задължения към Борсата, включително такива, възникнали в резултат на наложени от Съвета санкции, в срок до един месец, считано от падежа на съответното задължение.

(2) Действията, които всеки от потребителите на Системата може да извършва, се определят в зависимост от зададените му от администратора по сигурността права и нива на достъп.

(3) Администратор по сигурността е служител, отговорен за задаването на правата и нивата на достъп на потребителите на Системата, който:

1. работи по силата на трудов договор с борсовия член на длъжност над средно управлensко ниво или има склучен договор за управление с борсовия член;
2. изрично е упълномощен за тези си действия от управителния орган на борсовия член;

-
- 3. притежава минимум 2 (две) години стаж в областта на търговията с финансови инструменти, в случаите когато работи по силата на трудов договор с борсовия член;
  - 4. притежава добра репутация, която не застрашава стабилното функциониране на борсовия член;
  - 5. не е осъждан за умишлено престъпление от общ характер.

(4) Администраторът по сигурността може да зададе следните категории права на потребителите на Системата:

- 1. право на отправяне на запитване към Системата;
- 2. право на въвеждане;
- 3. право на промяна;
- 4. право на изтриване;

(5) Спрямо категориите по ал. 4 администраторът по сигурността може зададе следните нива на достъп:

- 1. достъп до допуснатите до търговия финансови инструменти;
- 2. достъп до данни за потребители;
- 3. достъп до активните в Системата поръчки;
- 4. достъп до активните в Системата котировки;
- 5. достъп до въведените искания за котировки;
- 6. достъп до информацията за склучените сделки, включително и до сделките извън регулиран пазар;
- 7. достъп до новините в Системата.

(6) Достъпът до допуснатите до търговия финансови инструменти може допълнително да бъде ограничен до определени пазари на финансови инструменти, организирани от Борсата.

(7) Администраторът по сигурността може да зададе всяка комбинация от права и нива на достъп, при следните особености

- 1. Правото на въвеждане по ал. 4, т. 2 не е налично по отношение на нивата на достъп по ал. 5, т. 1, 6 и 7;
- 2. Правото на промяна не е налично по отношение на нивата на достъп по ал. 5, т. 1, 5, 6 и 7;
- 3. Правото на изтриване не е налично по отношение на нивата на достъп по ал. 5, т. 1, 6 и 7;
- 4. Ако спрямо някое от нивата на достъп по ал. 5 не е предоставено право на отправяне на запитване към Системата, то и останалите права не са налични спрямо него.

(8) Администраторът по сигурността обособява в отделна група потребителите клиентите, на които член на Борсата предоставя спонсориран достъп до Системата.

(9) Потребители на Системата, които могат да въвеждат, променят и изтриват поръчки за покупка и продажба, са единствено допуснатите по реда на настоящите правила борсови

посредници.

(10) Потребители на Системата, които могат да въвеждат, променят и изтриват котировки, са единствено борсовите посредници на допуснатите като маркет-мейкъри по реда на настоящите правила борсови членове.

(11) Администраторът по сигурността може да определи отделни борсови посредници като старши борсови посредници. Старши посредниците имат достъп до въведените от останалите борсови посредници на съответния член, ако има такива, поръчки и котировки, като същевременно могат да въвеждат нови и променят и отменят съществуващи поръчки и котировки от тяхно име.

(12) Старши посредници могат да бъдат само допуснати по реда на настоящите правила борсови посредници, които отговарят на следните допълнителни изисквания:

1. притежават минимум 2 (две) години стаж като борсови посредници;
2. притежават добра репутация, която осигурява стабилното функциониране на борсовия член;
3. не са осъждани за умишлено престъпление от общ характер

Чл. 28. (1) За допускане на борсови посредници до търговия на Борсата, борсовият член подава заявление по образец до Съвета.

(2) Към заявлението по ал. 1 за допускане на местни физически лица се прилагат:

1. документ, удостоверяващ сключен и действащ трудов или граждански договор между физическото лице и члена на Борсата;
2. пълномощно за представляване на члена, в което е посочен срокът на представителната власт;
3. сертификат за правоспособност, издаден от КФН;
4. свидетелство за съдимост;
5. цветна снимка;
6. професионална автобиография, съдържаща: трите имена; ЕГН; образование; квалификация трудов стаж; професионален опит; данни от документ за самоличност; адрес; телефон; факс, електронна поща;
7. декларация, заверена от лицето, че се е запознало с принципите на работа на Системата и Правилника на Борсата и ще се запознава с всичките им последващи промени.

(3) Към заявлението по ал. 1 за допускане на чуждестранни физически лица от държава членка се прилагат:

1. документ, удостоверяващ сключен и действащ трудов или граждански договор между физическото лице и члена на Борсата;
2. пълномощно за представляване на члена, в което е посочен срокът на представителната

власт;

3. сертификат за правоспособност, издаден от компетентният орган в държавата членка, в която борсовият посредник е получил лиценз, ако такъв е наличен;

4. документ удостоверяващ, че лицето не е осъждано за умишлено престъпление от общ характер;

5. цветна снимка;

6. професионална автобиография, съдържаща: трите имена; образование; квалификация; трудов стаж; професионален опит; данни от документ за самоличност, адрес; телефон; факс; електронна поща.

7. декларация, заверена от лицето, че се е запознало с принципите на работа на Системата и Правилника на Борсата и ще се запознава с всичките им последващи промени.

(4) Съветът, може да поиска предоставянето в срок, който не може да бъде по-кратък от 10 (десет) работни дни, на допълнителна информация и документи за лицата по ал. 2 и 3, във връзка с правата и задълженията им по сключване и приключване на борсови сделки, преди допускането им до търговия.

(5) Съветът се произнася в срок до 10 (десет) работни дни от подаване на заявлението, съответно от представената допълнителна информация.

(6) Съветът отказва допускането на борсов посредник до търговия, ако:

1. откаже допускането на борсовия член, с който съответният борсов посредник има сключен трудов или граждански договор;

2. не е представена допълнителната информация или документи в определения от Съвета срок;

3. заявителят е представил неверни данни или документи с невярно съдържание;

4. заявилият борсов посредник работи по договор към повече от един борсов член;

5. заявилият за допускане до търговия борсов посредник има неизплатени финансови задължения към Борсата, включително такива, възникнали в резултат от наложени от Съвета санкции.

(7) Отказът на Съвета по предходната алинея се мотивира писмено.

(8) Заявителят се уведомява писмено за взетото решение в срок от 3 (три) работни дни.

(9) Допускането на борсовите посредници до търговия се извършва след внасяне на съответната такса за поддържане на една неприсъствена работна станция, съгласно Тарифата за таксите на Борсата. Таксата се заплаща в срок от 5 (пет) работни дни от уведомяването за решението на Съвета.

(10) Решението на Съвета, с което лицето се допуска до търговия, се публикува в борсовия

булетин.

Раздел Втори
ОТСТРАНЯВАНЕ НА БОРСОВ ПОСРЕДНИК ОТ ТЪРГОВИЯ

Чл. 29. (1) Съветът има право временно да отстрани борсов посредник от борсова търговия в случаите и по реда на Глава Четвърта от Правилата за надзор на търговията.

(2) Достъпът на борсов посредник до търговия се прекратява, без да е необходимо решение на Съвета в следните случаи:

1. при прекратяване или промяна на трудовия или гражданския му договор със съответния член, свързани със дейността му като борсов посредник;
2. при отнемане на лиценза, издаден от КФН или от съответният компетентен орган в държавата членка на борсовия член, с който борсовият посредник има сключен трудов или граждански договор;
3. при изтичане срока на пълномощното или при оттегляне на пълномощието му от борсовия член за извършване на сделки с финансови инструменти на Борсата, както и в случаи на обективна невъзможност борсовият посредник да изпълнява функциите си;
4. при отнемане на правоспособността му за извършване на сделки с финансови инструменти от КФН или от компетентният орган в държавата членка, в която борсовият посредник е получил лиценз.

(3) Борсата публикува в борсовия бюлетин решенията и обстоятелствата по предходните алинеи.

Глава Трета
РЕГИСТРИ

Раздел Първи
РЕГИСТЪР НА БОРСОВИТЕ ЧЛЕНОВЕ

Чл. 30. (1) Борсата поддържа актуален регистър на членовете, съдържащ следната информация:

1. наименование и право - организационна форма на юридическото лице;
2. размер на капитала и брой акции, съответно дялове;
3. идентификационни данни за вписането на юридическото лице в съответния търговския регистър;
4. Номер по ЕИК или друг идентификационен код за данъчни и статистически цели;
5. решението на КФН, с което се издава лиценз за извършване на услугите и дейностите по чл. 5, ал. 2 и 3 от ЗПФИ, а ако е банка – датата и номера на решението на БНБ за издаване на лицензия за извършване на банкова дейност, която включва и извършване на сделките по чл.

- 2, ал. 2, т. 8-11 от ЗКИ;
6. данни за лицата, които притежават пряко или непряко квалифицирано участие в борсовия член, както и за броя на притежаваните от тях гласове;
7. данни за управителните органи и лицата, които участват в тях;
8. трите имена и ЕГН на лицата, упражняващи представителна власт;
9. информация относно временно отстраняване на член от борсова търговия;
10. информация за допуснати или извършени нарушения на нормативните изисквания на чл. 19, ал. 1, 2 и 3 и чл. 20, ал. 1 от Наредба № 35 или на съответния приложим ред според нормативната уредба на държавата членка, в която инвестиционният посредник е получил лиценз;
11. информация за преобразуване на дружеството на борсовия член;
12. данни за откриване на производство за обявяване в несъстоятелност на дружеството;
13. данни за вземане на решение за прекратяване на дружеството;
14. данни за наложени административни наказания и/или принудителни административни мерки от страна на КФН или от страна на БНБ за банките, извършващи дейност като инвестиционни посредници, респективно от страна на компетентния орган в държавата членка, в която инвестиционният посредник е получил лиценз;
15. данни за други факти и обстоятелства по преценка на борсовия член, които могат да окажат значително влияние върху неговата търговска дейност, дейността на другите членове или на Борсата;
16. друга информация, определена с решение на Съвета.

(2) Информацията, подлежаща на вписване за чуждестранните лица от държава членка - членове на Борсата, се определя с решение на Съвета за всеки конкретен случай в съответствие с приложимите стандарти на държавата, в която съответното лице е получило лиценз.

(3) Първоначалното вписване в регистъра по ал. 1 се извършва след сключване на договора за членство.

(4) Всеки член е длъжен да уведомява писмено Борсата за промени в обстоятелствата, вписвани в регистъра по ал. 1 в срок от 5 (пет) работни дни от узнаването на обстоятелството, респективно от вземането на решение от компетентния орган, а когато обстоятелството подлежи на вписване – от вписването, освен в случаите по ал. 1, т. 10 при които срокът е от 1 (един) работен ден. Същият срок за уведомяване се прилага и при отстраняване на нарушенията.

(5) Промяна на данните, вписани в регистъра, се извършва от Борсата след получаване на уведомлението по ал. 4.

Чл. 31. Борсата вписва в специален регистър членовете с окончателно прекратено членство,

съдържащ актуалните данни от регистъра по чл. 30, ал. 1 към датата на прекратяване на членството, който не се обновява.

Чл. 32. (1) Регистрите по чл. 30, ал. 1 и чл. 31 се съхраняват на технически носител в срок не по-малко от 10 (десет) години от датата на окончательното прекратяване на членството.

(2) Документите по този раздел се съхраняват в срок от 5 (пет) години от датата на окончательното прекратяване на членството.

Раздел Втори **РЕГИСТЪР НА БОРСОВИТЕ ПОСРЕДНИЦИ**

Чл. 33. (1) Борсовите посредници се вписват в специален регистър на борсовите посредници.

(2) Обстоятелствата, подлежащи на вписане в регистъра по ал. 1, са:

1. идентификационни данни за лицето (три имени, ЕГН или личен номер на чужденец или съответният идентификационен код в държавата по местопребиваване, дата на раждане, служебен адрес, телефон и др.);
2. номер и дата на лиценза за правоспособност като брокер, издаден от КФН или от компетентния орган в държавата членка;
3. дата на изтичане на лиценза, ако има такава;
4. наложени от Борсата наказания с подробни параметри;
5. дата на допускане и прекратяване;
6. причина за временно спиране или окончателно прекратяване;
7. други данни, определени от Съвета.

(3) Борсата вписва в регистъра на борсовите посредници всеки нов борсов посредник след Решението на Съвета за приемането му като такъв.

(4) Всеки борсов посредник е длъжен да уведомява писмено Борсата за промени в обстоятелствата, вписани в регистъра по ал. 1, в срок от 5 (пет) работни дни от узнаването на обстоятелството, респективно от вземането на решение от компетентния орган, а когато обстоятелството подлежи на вписане – от вписането.

(5) Промяна на данните, вписани в регистъра по ал. 1, се извършва от Борсата след получаване на съответния документ, удостоверяващ настъпването или вписането на промяната.

(6) На всяко лице, вписано в регистъра на борсовите посредници, се определя служебен регистрационен номер, с който ще участва в борсовите сесии.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Употребените в тези Правила термини, които не са дефинирани, се разбират в смисъла, в който се използват в ЗППЦК, ЗПФИ, ЗПЗФИ и актовете по прилагането им, съответно в общото търговско законодателство и търговската практика.

§ 2. По смисъла на тези Правила:

1. "Пазарна информация" е информацията, генерирана от Борсата във връзка с осъществяваната на нея търговия.
2. "Квалифицирано участие" е пряко или непряко участие, което представлява 10 (десет) или над 10 (десет) на сто от гласовете в общото събрание, определени съгласно чл. 146 от ЗППЦК или което дава възможност за съществено влияние върху управлението на дружеството.
3. "Котировка" е едновременното въвеждане в Системата на лимитирана поръчка за покупка и лимитирана поръчка за продажба от името и за сметка на маркет-мейкъра.
4. "Местно лице" е юридическо лице със седалище в страната или физическо лице с постоянно пребиваване в страната.
5. "Държава членка" е държава, която е членка на Европейския съюз, или друга държава, която принадлежи към Европейското икономическо пространство.
6. "Технически носител" е средство за пренасяне на електронни записи или всякакви данни по електронен път.
7. "Клиринг" са процедурите по определяне на вземанията и задълженията на всеки един от борсовите членове и взаимното им прихващане във връзка със склучените сделки с финансови инструменти.
8. "Депозитарна институция" е ЦД или друг депозитар на финансови инструменти, определен при спазване на изискванията на чл. 100 и 101 от ЗПФИ.
9. "Клирингова институция" е ЦД или друга институция, изпълняваща клирингови функции, определена при спазване на изискванията на 101 от ЗПФИ.
10. „Платформи за достъп до Системата“ – информационен интерфейс използван от членовете на Борсата, чрез който могат да се подават поръчки до Системата за търговия. Платформите предоставят и пряк достъп до пазара или спонсориран достъп на техни клиенти на членовете на Борсата
11. "Пряк достъп до пазара" е договореност, при която борсов член позволява на определени клиенти (включително на подходящи контрагенти-приемливи насрещни страни) да подават поръчки в електронен вид до вътрешните му системи за електронна търговия за автоматично последващо подаване с идентификационния номер за търговия на борсовия член до Системата.
12. "Спонсориран достъп" е договореност, при която борсов член позволява на определени клиенти (включително на подходящи контрагенти-приемливи насрещни страни) да подават поръчки в електронен вид и пряко да до Системата с идентификационния номер за търговия на борсовия член без поръчките да се насочват през вътрешните му системи за електронна търговия

§ 3. В настоящите Правила са използвани следните съкращения:

1. “Борсата” - “Българска Фондова Борса – София” АД, респективно регулирания пазар, организиран от “Българска Фондова Борса – София” АД.
2. “Съвета” – Съвета на директорите на “Българска Фондова Борса – София” АД.
3. “КФН” – Комисия за финансов надзор.
4. “БНБ” – Българска народна банка.
5. “ЗПФИ” – Закон за пазарите на финансови инструменти.
6. “ЗППЦК” – Закон за публичното предлагане на ценни книжа.
7. “ЗПЗФИ” – Закон срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти.
8. “ЗКИ” – Закон за кредитните институции.
9. “Наредба № 35” - Наредба № 35 на КФН от 17.10.2006 г. за капиталовата адекватност и ликвидността на инвестиционните посредници.
10. “Наредба № 38” - Наредба № 38 от 25.07.2007 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници на КФН.
11. “Системата” – Електронната система за търговия, посредством която се осъществява борсовата търговия.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящите Правила са в сила от 20.11.2013 г.

§ 2. Борсовите членове, опериращи платформи за прям или спонсориран достъп до пазара, подават заявлението по чл.14, респективно привеждат дейността си в съответствие с настоящите Правила в срок от 6 (шест) месеца от влизането им в сила. Съвета